

DIN CORRESPONDENȚA DE CĂLĂTORIE A LUI HENRI H. CATARGI - O SCRISOARE DIN EGIPT

dr. Marian Constantin¹

Abstract: Painter Henri H. Catargi's letter from February 26th 1933, was presented at the scientific session organized by the Bucharest Pinacothèque in October 2021, and completes somehow a previously presented letter from his voyage to Jerusalem. This time, he visited Egypt, in a group of Romanian participants in a congress organized and subsidized by the state of Egypt. The painter expresses his enchantment with the monuments he visited, but also with the wonderful travel conditions.

Keywords: Voyage, Near East, Egypt, travel impressions.

Scrisoarea pe care o prezentăm la această sesiune, datată 26 februarie (1933) și localizată LUXOR, o precede pe cea pe care am adus-o la cunoștință acum un an – cea referitoare la voiajul în Ierusalim – și cumva întregeste datele despre această călătorie în Orientul apropiat din iarna anului 1933, a lui H. H. Catargi. Dincolo de relatarea încântării produse de descoperirea patrimoniului egiptean și de menționarea excelentelor condiții de cazare și călătorie, câteva referințe scot la iveală faptul că artistul nostru se deplasa în cadrul unui grup de călători români, majoritatea, se pare, participanți la un congres de specialitate subvenționat de statul egiptean. Deplasarea pe mare se face cu vaporul „Dacia”. Marta Mitilineu, amintită la sfârșitul scrisorii într-un context amuzant, provenea dintr-o cunoscută familie de diplomați români și se făcuse remarcată în timpul Primului Război Mondial pentru activitatea sa caritabilă, pentru care a și fost decorată cu ordinul „Crucea Regina Maria” clasa a II-a de către Regele Ferdinand. „Mareșalul”, așa cum se știe, era Henri Catargi, tatăl pictorului.

Luxor Winter Palace, 26 februarie

Dragă Mamă,

Continui să trăiesc zile de neuitat; și, crede-mă, pentru ca entuziasmul meu să se mențină la un nivel atât de înalt trebuie să văd lucruri excepționale.

Nu mai puțin decât ieri noi am vizitat 11 morminte, 5 temple, 3 coloane – mormintele aflate la două sau trei sute de metri sub pământ (imaginează-ți numărul scărilor). Totul a început la 7 dimineața, la 32 grade la umbră. Te asigur că seara ești complet epuizat dar încântat de ceea ce oamenii au putut să construiască în această țară. Descrierile, fotografiile nu pot da o idee precisă: totul este mai mare, mai imens, mai etern. Și apoi este și Nilul infinit care spre seară se colorează în nuanțele cele mai neverosimile din câte există.

1. Dr. Marian Constantin este istoric de artă, doctor în istoria artei și expert acreditat al Ministerului Culturii. A coordonat, în calitate de șef de secție și director adjunct, departamentele de artă ale Muzeului Național Cotroceni și Muzeului Municipiului București; marianconstantin99@gmail.com.

În ceea ce privește organizarea, nu poți cere mai mult. Am plecat din Cairo într-un magnific tren special, aproape toți în compartimente single, am fost cazați în palaces, nu tu ciubucuri, totul plătit de guvernul egiptean. Pe scurt, agențiile de voiaj ne taxează pentru 6 zile în Egiptul de Sus cu 57 de lire englezești; pentru congresiști avem prevăzute două-trei lire pentru mici cheltuieli imprevizibile. Trebuie să te înhami cu mult curaj căci îți rupi picioarele alergând din zori până-n noapte. Măine dimineată plecare spre Abydos care nu este în program dar șmecherii de români au descoperit aici o fabrică de dulciuri belgiană și s-au făcut invitați de către director, dl. Nous sau Noos, nu știu prea bine. (Aici) este cel mai frumos templu din Egipt dar pot spune cu mâna pe inimă că și cele pe care le-am văzut deja sunt magnifice.

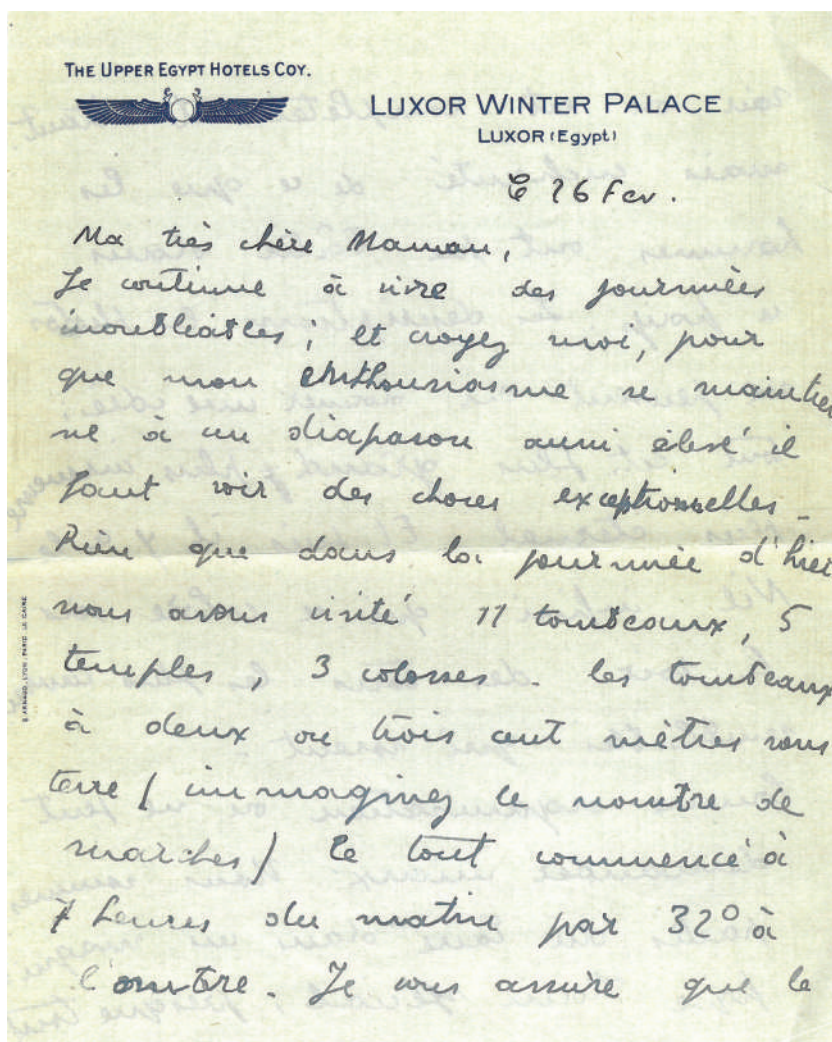
Seara ne imbarcăm în wagons-lits pentru a fi la Cairo marți dimineată. Ziua este dedicată vizitării muzeului iar seara este imbarcarea pentru Palestina. Asta, cu un minimum de bagaje căci o parte a traseului Ierusalim-Damasc-Beyrut (unde vom regăsi „Dacia” pe 5 martie) se face cu automobilul prin Liban. Sper să primesc de la voi vești bune la Cairo marți dimineată. Inutil să adaug că vremea caldă a făcut să-mi treacă complet răceala și tusea. De trei ori pe zi Marthe Mitilineu mă întreabă: „Ce o fi făcând mareșalul?”. Eu îi răspund de fiecare dată: „Se gândește la tine căci altceva nu are de făcut.”

Toată dragostea mea pentru tine dragă mamă, pentru tata și Marcelle.

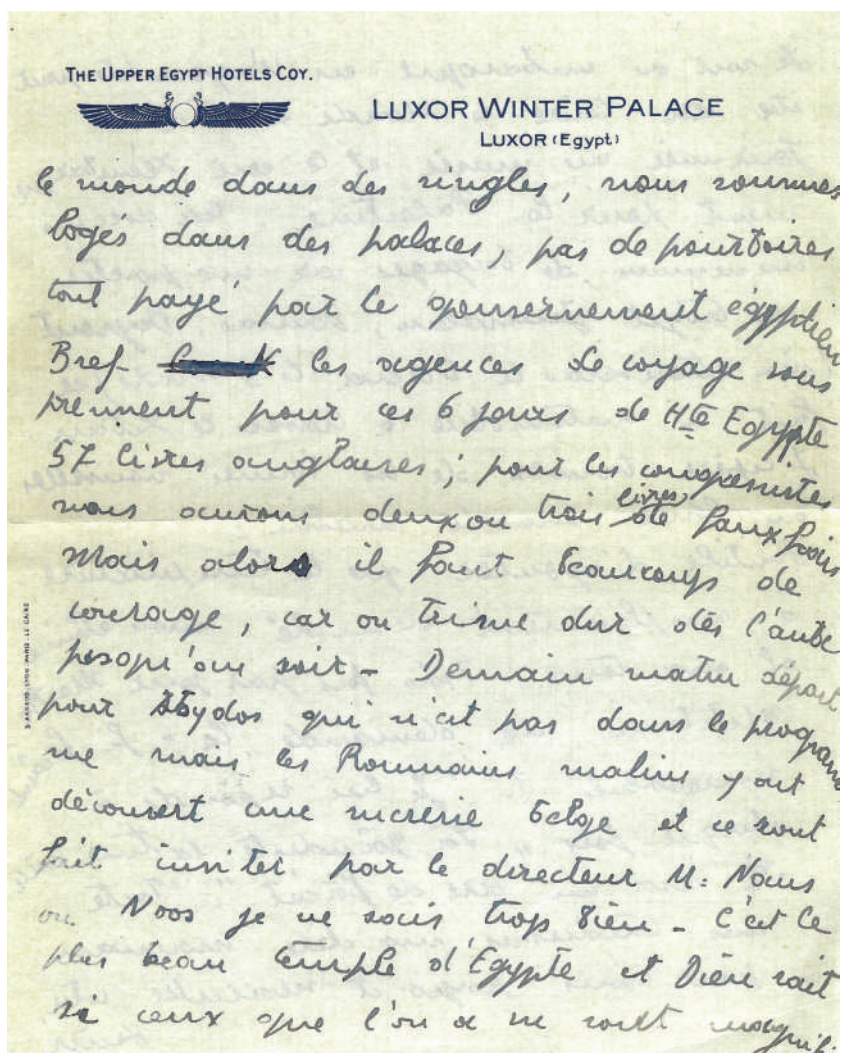
Al vostru Henri

Exprimăm mulțumirile noastre d-lui colecționar Dorin Mihalache pentru a ne fi pus la dispoziție exemplare din corespondența de călătorie a pictorului Henri H. Catargi.

roir ou est complètement détreuit
 auais enchaîné de ce que les
 hommes ont pu goûter dans
 ce pays. Les descriptions les photos
 ne peuvent en donner une idée;
 tout est plus grand & plus immense
 plus éternel. Et puis il y a le
 Nil infini qui se colore vers
 le soir des tons les plus irré-
 semblables qui soient -
 Comme organisation on ne peut
 demander mieux. Nous sommes
 partis du Caire dans un magni-
 fique train spécial, presque tout

Le soir on embarque en Wagon les pont
 ite du Coire le Mardi matin.
 Journée au musée et le soir Xénoborgue
 ment pour la Palestine. Ici avec un
 minimum de bagages voir une partie
 du Goyet Jerusalem, Douma, Beyrouth
 (où retrouveras le Docia le 5 Mars) se
 fait en automobile à travers le Liban.
 L'après trouvera de ces bonnes nouvelles
 au Coire mardi matin.
 Faut-il d'ajouter que la température
 a complètement desséché nos rhume
 et nos toux. Trois fois par jour Martha
 Miteline me demande "Le o Li fâché
 maresoul ?" Je lui réponds à
 chaque fois "Toi yâ mdeste la tîne coï
 et c'est un oïe de fâché". Toute
 mes tendresses moi chère mounan
 pour vous popo et mounelle wte,
 Henri